Markery laboratoryjne w SEPSIE - gdzie jesteśmy co dalej?

Dr n. med. Agnieszka Grafka
Medyczne Laboratorium Diagnostyczne
Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej

HISTORIA

- IV w.p.n.e. - kiedy w trwającej gorączce zewnętrzna powierzchnia ciała jest zimna a wewnętrznie odczuwane jest znaczne ciepło razem z pragnieniem, przypadłość jest śmiertelna, proces gnicia

- W 1892 r. Richard Pfeiffer odkrył, że ciężka reakcja septyczna podczas zakażenia przecinkowcem cholery była spowodowana endotoksyną. Przez wiele lat używano niesprecyzowanego pojęcia sepsis, stopniowo ograniczając jego użycie do zakażeń ogólnoustrojowych.

DEFINICJA

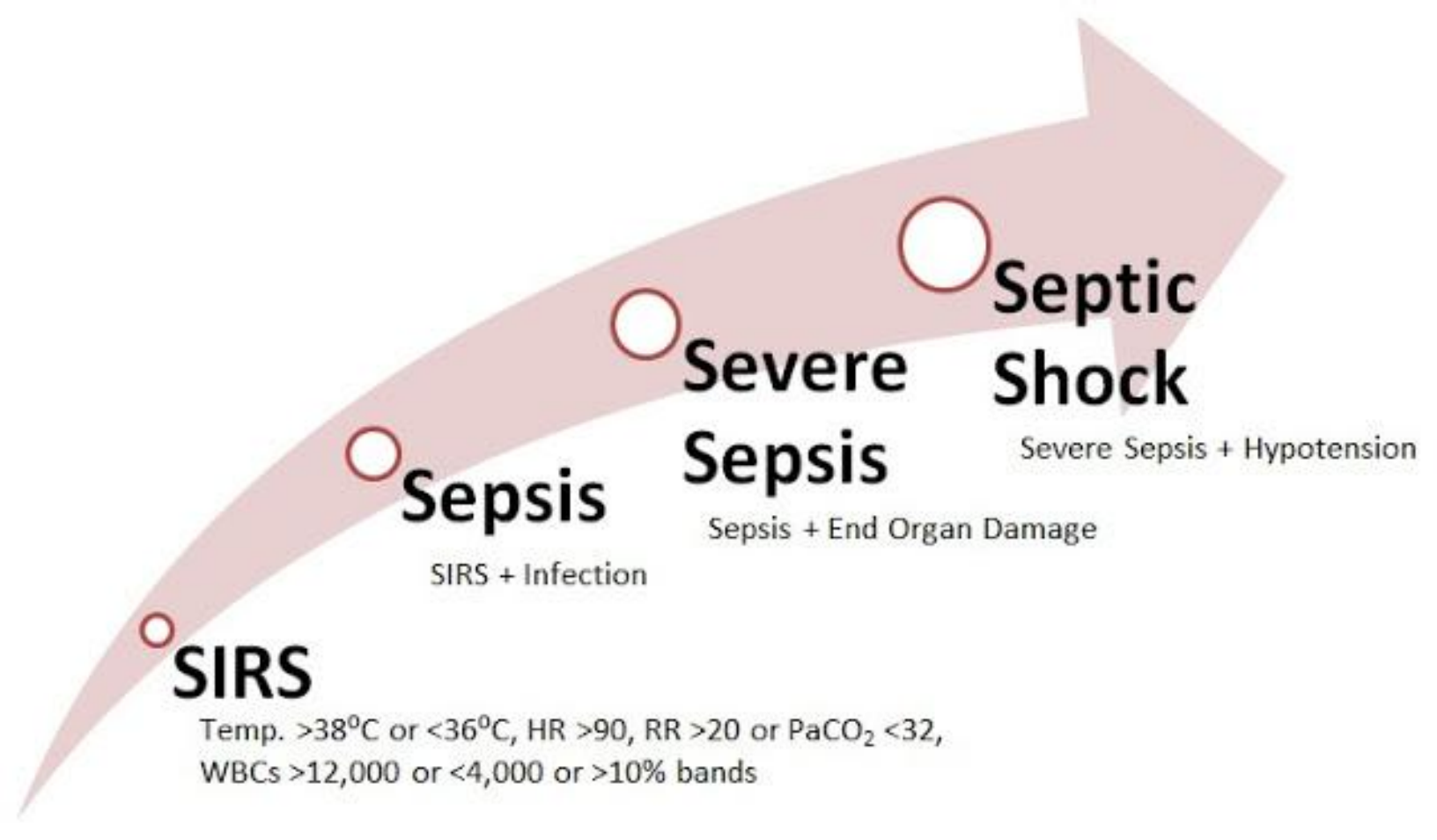
SIRS
Temp. >38°C or <36°C, HR >90, RR >20 or $PaCO_2$ <32,
WBCs >12,000 or <4,000 or >10% bands
Sepsis
SIRS + Infection
Severe Sepsis
Sepsis + End Organ Damage
Septic Shock
Severe Sepsis + Hypotension

NOWE WYTYCZNE SEPSY

Według nowych wytycznych z 2016 roku wyróżniamy tylko sepsę i wstrząs septyczny

Kryteria rozpoznania dysfunkcji narządowej w sepsie według najnowszych wytycznych oparte są na skali SOFA i qSOFA.

Skala SOFA dedykowana jest OIT, gdzie istnieją możliwości przeprowadzenia diagnostyki laboratoryjnej oraz możliwość obserwacji efektów leczenia.

Skala quick SOFA została opracowana na potrzeby szybkiej oceny pacjentów poza OIT i może z powodzeniem być wykorzystana w diagnostyce przedszpitalnej.

Skale SOFA, jak i qSOFA to narzędzia pomocnicze służące rozpoznaniu, a nie leczeniu pacjenta z sepsą lub ze wstrząsem septycznym.

(Singer M., Deutschman C., Seymour C. i wsp. 2016).

qSOFA

Hypotension
Systolic BP
<100 mmHg
Altered
Mental
Status
Tachypnea
RR >22/Min
Score of ≥2 Criteria Suggests a Greater Risk of a Poor Outcome

Czynniki etiologiczne zakażeń szpitalnych krwi

Ziarenkowce Gram (+) - 57%

- CNS
- Enterococcus sp.

Pałeczki Gram (-) 33,1%

- E. coli
- Klebsiella spp.
- Serratia spp.
- Pseudomonas aeruginosa
- Acinetobacter spp.

Beztlenowce, grzyby, wirusy ok 10%

Odpowiedź immunologiczna

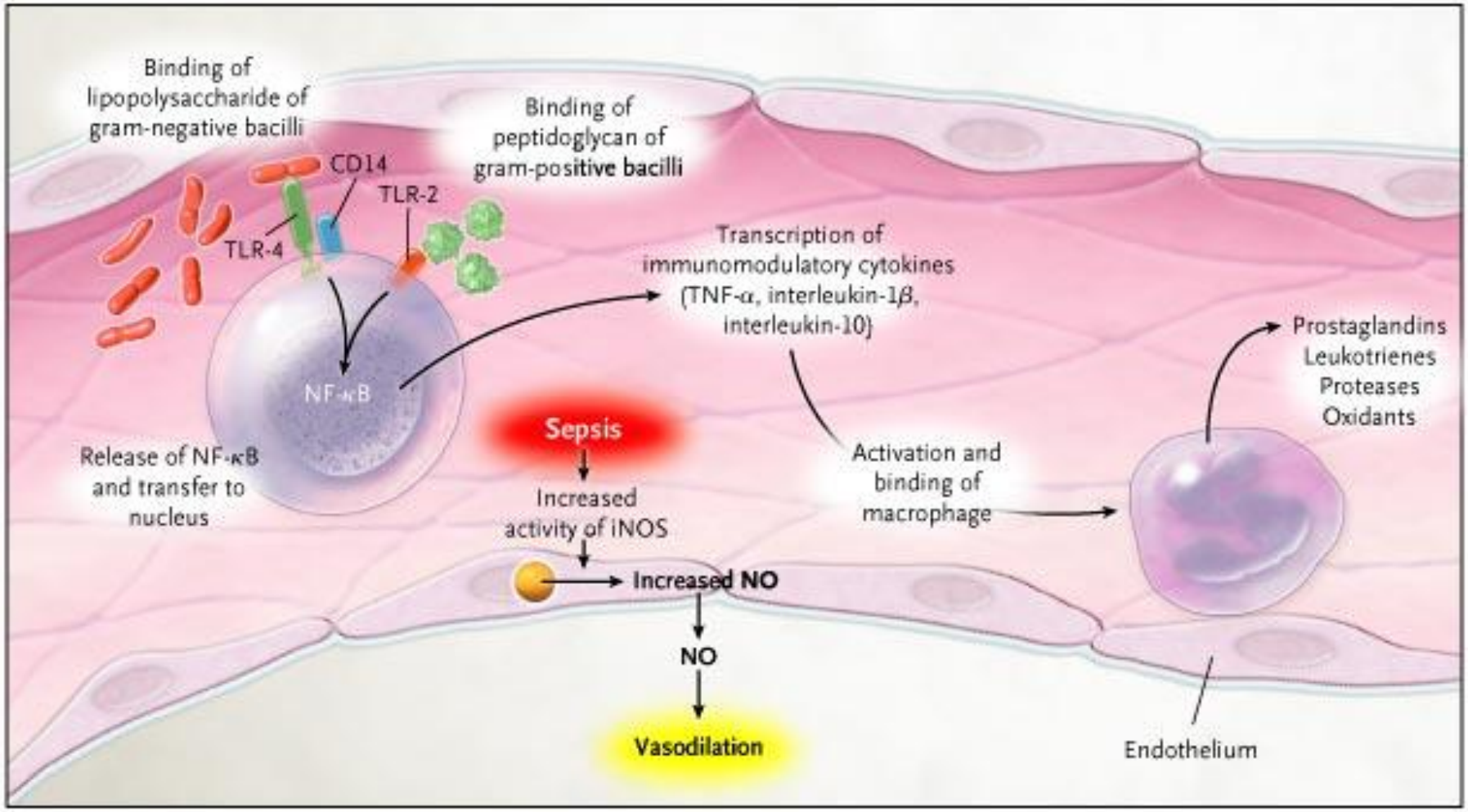

Badania laboratoryjne

- WBC
- RCRP
- PCT
- Interleukiny
- Posiewy krwi

Prokalcytonina

- Po raz pierwszy opisana w 1993r po iniekcji dożylnej endotoksyny
- Bardziej specyficzna niż inne markery
- Stabilna, oznaczenie łatwe niedrogie, szybkie

- Wyniki fałszywie dodatnie:
- Po urazach, dużych zabiegach chirurgicznych, oparzeniach,
- Przedłużający się wstrząs kardiogenny, ciężkie zaburzenia perfuzji narządów,
- Drobnokomórkowy rak płuca, rak rdzeniasty komórek C tarczycy

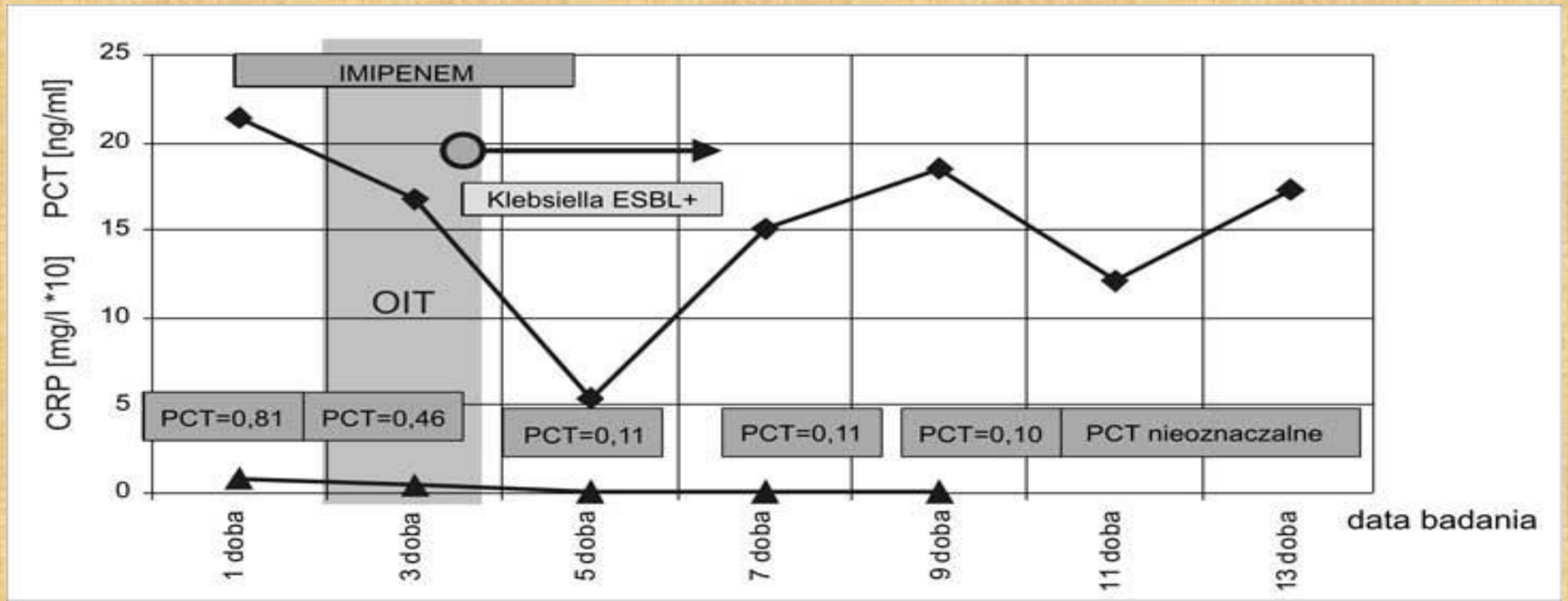

Prokalcytonina – ocena ciężkości sepsy

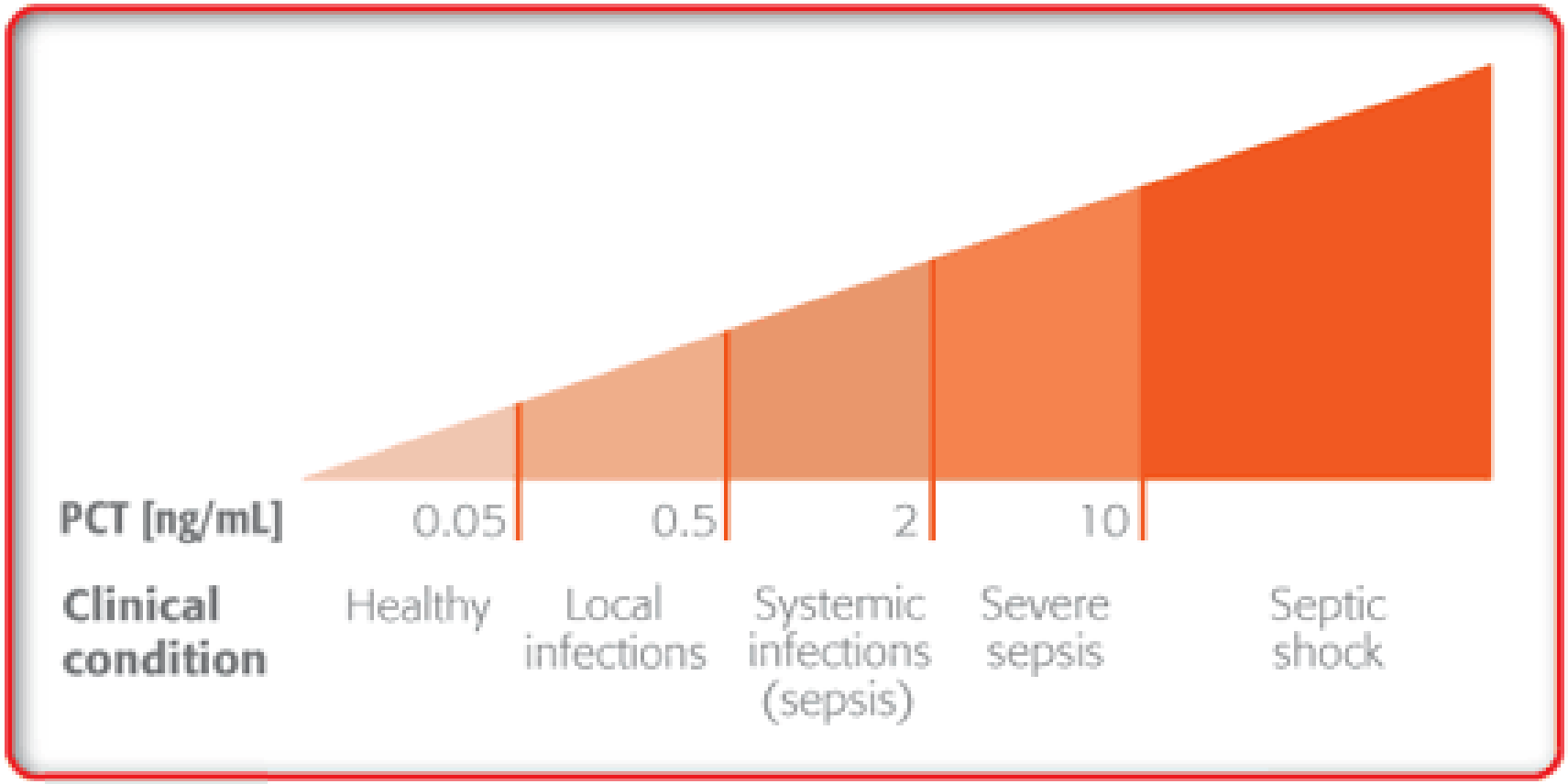

Figure 1 PCT increase reflects the continuous development from a healthy condition to the most severe states of disease (severe sepsis and septic shock).

Antybiotykoterapia w oparciu o PCT

- Prospektywne badanie interwencyjne – Okres Terapii Antybiotykowej
- Skrócenie o 8 dni antybiotykoterapii w porównaniu z leczeniem standardowym
- Bezpieczne skrócenie średniego czasu leczenia z 13 do 5 dni

- Kryteria:
- Poprawa stanu klinicznego oraz spadek PCT poniżej 1ng/ml
- Lub spadek PCT o więcej niż 25-35 % wartości początkowej po 3 dniach
- Zaleca się zakończenie terapii antybiotykowej

Hochreiterni wsp..Anesthesis 2008: 57:571-577

Zakażenia krwi pacjentów COZL (dane z III kwartału 2014roku)

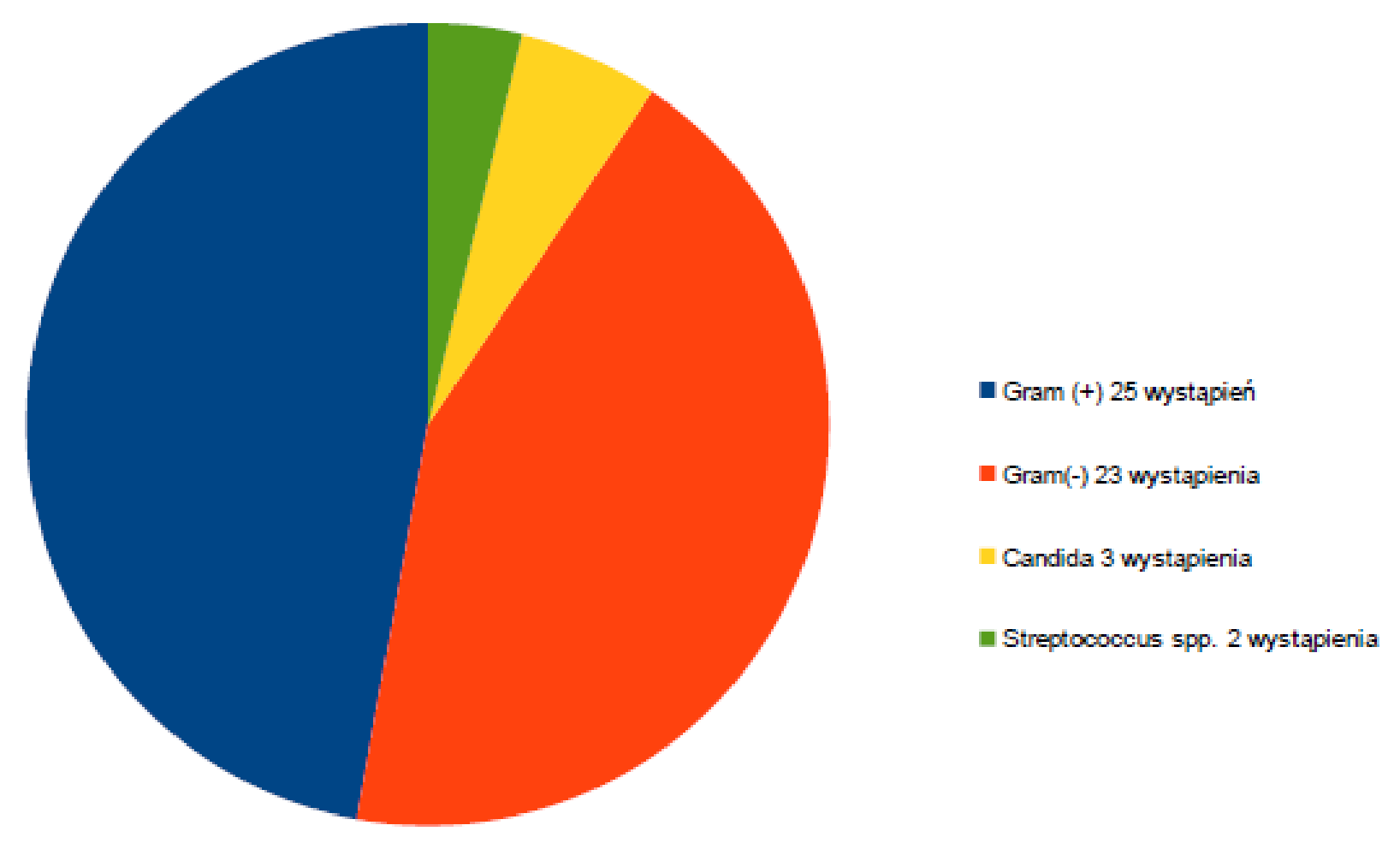

Zakresy oraz średnie poziomy PCT u wyżej wymienionych pacjentów

- Gram (+)

0,11ng/ml-41,86gn/ml

3,74 ng/ml

- Gram (-)

0,15ng/ml-92,76ng/ml

17,71 ng/ml

- Candida spp.

3,13ng/ml-5ng/ml

3,97 ng/ml

- Streptococcus spp.

15,1-18,93 ng/ml

17,01 ng/ml

Interleukina 6

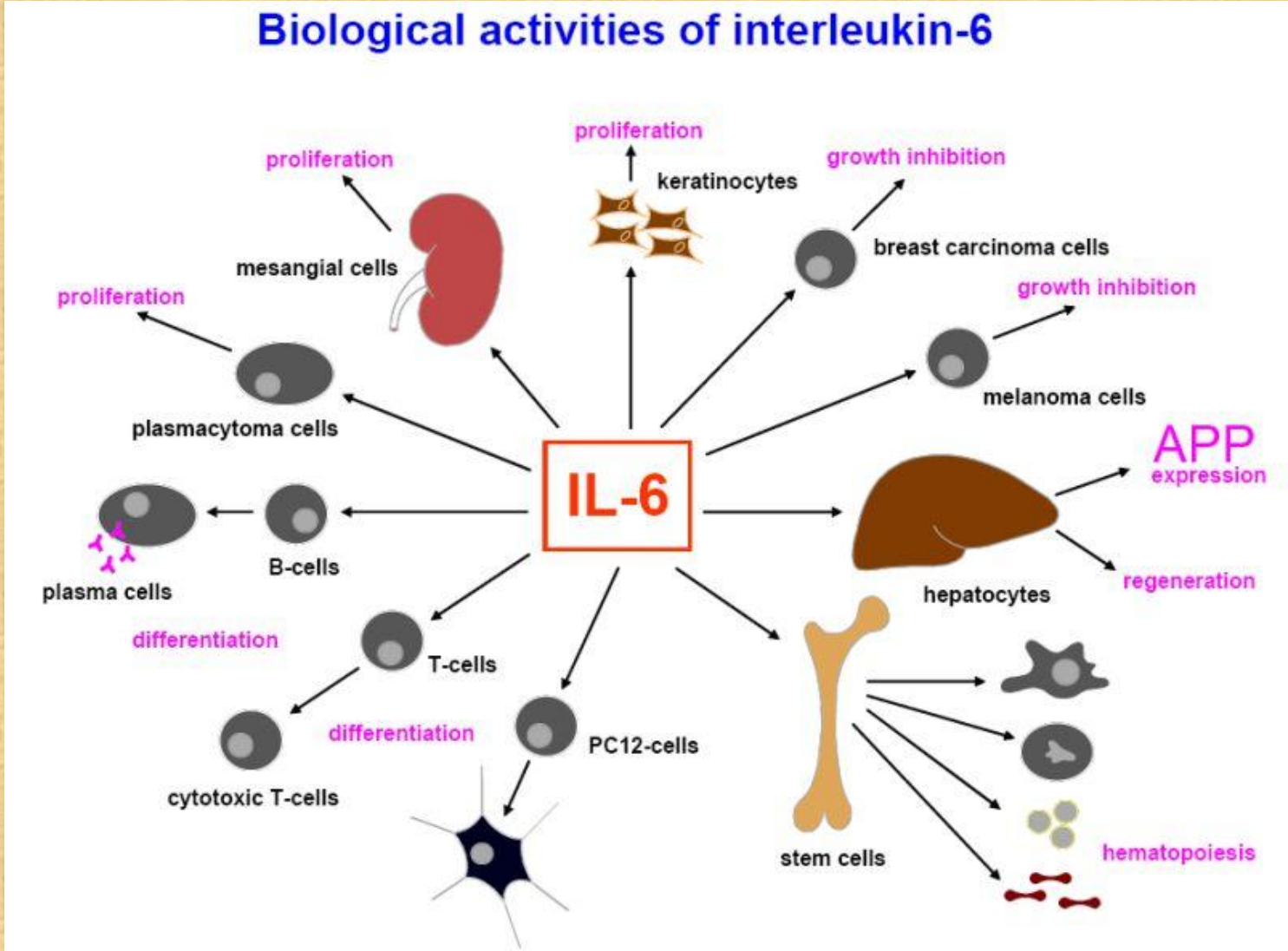

PCT versus IL-6

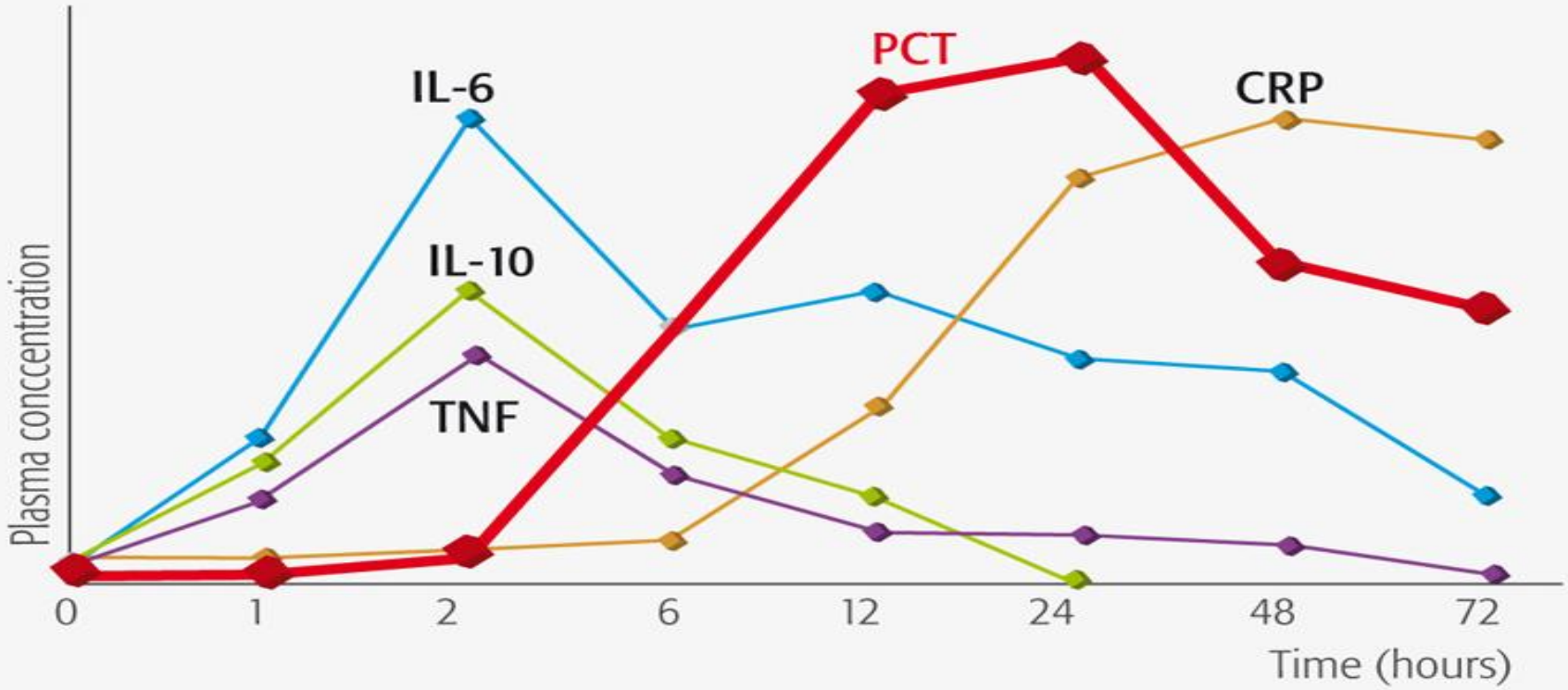

Kinetic profiles of different biomarkers of bacterial infection.

Adapted from Meisner M.[1]

PCT versus IL-6

	28.03.2017	29.03.2017	30.03.2017
WBC ($10^3/mm^3$)	**3.28**	**8.5**	**6.19**
CRP (mg/L)	**9.35**	**141**	**95.95**
PCT (ng/ml)	**0.06**	**49.8**	**31.89**
IL-6 (pg/ml)	**3488**	**22**	**9**

POSIEW KRWI – Pseudomonas aeruginosa 30.03.2017

Diazyme procalcitonin (PCT) latex-enhanced mmunoturbidimetric assay

BECKMAN COULTER AU5800

DE GRUYTER Clin Chem Lab Med 2014; aop

Mariella Dipalo, Ruggero Buonocore, Cecilia Gnocchi, Alessandra Picanza, Rosalia Aloe and Giuseppe Lippi*

Analytical evaluation of Diazyme procalcitonin (PCT) latex-enhanced immunoturbidimetric assay on Beckman Coulter AU5800

Practical Laboratory Medicine 2 (2015) 22–28

Contents lists available at ScienceDirect

Practical Laboratory Medicine

journal homepage: www.elsevier.com/locate/plabm

Multicenter comparison of automated procalcitonin immunoassays

Mariella Dipalo [a], Lorena Guido [a], Gianmatteo Micca [b], Salvatore Pittalis [c], Massimo Locatelli [d], Andrea Motta [d], Vincenza Bianchi [e], Tiziana Callegari [e], Rosalia Aloe [a], Giorgio Da Rin [f], Giuseppe Lippi [a,*]

[a] Laboratory of Clinical Chemistry and Hematology, Academic Hospital of Parma, Parma, Italy
[b] Clinical Analysis Laboratory, "Cardinal Massaia" General Hospital, Asti, Italy
[c] Laboratory of Clinical Chemistry and Microbiology, "Maggiore" Hospital, Lodi, Italy
[d] Laboratory of Clinical Chemistry, "San Raffaele" University Hospital, Milano, Italy
[e] Laboratory of Clinical Chemistry, "SS Antonio e Biagio e C. Arrigo" Hospital, Alessandria, Italy
[f] Department of Laboratory Medicine, Hospital of Bassano del Grappa, Bassano del Grappa (VI), Italy

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ